

2, 132. 133. Ableitungen von comp. auf पुत्र 4, 1, 159. wann nur पुत्र (nicht पुत्र) zu schreiben ist 8, 4, 48 und VArtt. वस्त्रा पुत्राय मातरौ व्यपत्ति RV. 5, 47, 6. 6, 9, 2. रुद्रस्य ये सन्ति पुत्राः 66, 3. बह्वीना पिता बह्वीरस्य पुत्रः 75, 5. मा माथि पुत्रे विमिव अमीष्ट 2, 9, 5. 7, 54, 2. अमुवः 4, 19, 9. हष्टेः 1, 128, 8. सक्तः Agni 3, 14, 1. 4. 6. 5, 11, 6. शवसः Indra 8, 79, 2. दिवः 4, 2, 15. 7, 102, 1. AV. 8, 7, 20. अमृतस्य RV. 10, 13, 1. पद्मेः 5, 38, 5. AV. 3, 30, 2. 6, 116, 3. 16, 7, 8. पुत्रस्य नाम गृह्णाति ÇAT. Ba. 1, 9, 2, 21. 6, 1, 2, 9. 14, 4, 2, 24. fgg. 8, 4, 5. 6, 10, 5. AIR. Ba. 7, 13. fgg. पुत्रनत्तारः 3, 48. पुत्रयमून् gāṇa राजदत्तादि zu P. 2, 2, 31. ÇAT. Br. 14, 9, 4, 11. — युगमासु पुत्रा ज्ञापते स्त्रियो युगमासु रात्रिषु । तस्माद्युगमासु पुत्रार्थी संविशेदात्तेव स्त्रियम् ॥ M. 4, 48. पुत्रान्दादश यानाह नृणां स्वायंभुवा मनुः । तेषां पद्भ्युदायादाः पडदायाद्वान्धवाः ॥ 9, 158. fgg. R. 4, 1, 33. 58, 7. पुत्रदारम् M. 4, 239. 8, 114. 10, 99. BRAHMAN. 1, 19. पुत्रपती gāṇa राजदत्तादि zu P. 2, 2, 31. माता पुत्रेण मियुनं गच्छति (bei den Thieren) P. 8, 1, 15. Sch. व्याधी यथा कृतेपुत्रान्दृष्ट्या न च पीडयेत् ihre Jungen ÇIKSĪ 25. MBh. 12, 3306. व्याघ्यास्तरूपापुत्रायाः R. 3, 33, 51. Am Ende eines adj. comp. f. आ M. 5, 160. 8, 28. JĀĒN. 2, 142. MBh. 1, 379. 2998. 3000. 15, 290. N. 26, 34. R. 1, 46, 2. 2, 21, 56. 53, 24. 74, 25. KATHĪS. 9, 88. 10, 205. 23, 25. Eigennamen auf पुत्र mit dem Namen der Mutter Ind. St. 3, 137. 488. fg. 4, 380. 5, 63. पुत्रौ Sohn und Tochter (natürlich auch zwei Söhne) P. 1, 2, 68. AK. 2, 6, 1, 37. H. 560. N. 22, 14. 23, 24. Sohn, Kind als Anrede einer jüngeren Person KATHĪS. 3, 57. 18, 237. 275. के पुत्रौ 2, 37. Vgl. इन्द्रपुत्रा (nicht Tochter, sondern Mutter Indra's), ग्रामपुत्र, देव, निष्, पिता, माता, राज, वृत्र, शूर, सप्त, सोमपुत्रा, कृतपुत्र u. s. w. — b) bildet Deminutiva; s. दपत्, शिला. — c) in der Astrol. (wie alle Wörter für Sohn) Bez. des 5ten Hauses VARĀH. BRH. 1, 15. 9, 6. — d) N. pr. eines Sohnes des Brahmiṣṭha RAĞH. 18, 29. des Prijavata VP. 162. eines Brahmanen HIOUEN-TSANG I. 279. — 2) f. ई a) Tochter AK. 2, 6, 1, 28. H. 542. HALĀ. 2, 350. Nir. 5, 2. SĀV. 1, 29. HARIV. 9958. R. 1, 17, 28. PAÑĀT. 190, 1. Hit. 28, 3. Als Suffix betrachtet P. 6, 3, 70. VArtt. 10. — b) Puppe; s. दारुपुत्री. — c) in comp. mit leblosen Dingen zur Bildung von Deminutiven; s. घसिपुत्री und vgl. पुत्रिका. — d) Bein. der Pārvati H. ç. 59; vgl. पौत्री. — e) eine best. Pflanze ÇABDĀ. im ÇKDĀ. — पुत्र steht vielleicht in etymologischem Zusammenhange mit पितर; oder ist es auf पुष् zurückzuführen? — Vgl. अ, पौत्र.

पुत्रक (von पुत्र) 1) m. a) oxyt. Söhnchen, Knabe (oft als Liebkosungswort) P. 5, 3, 76. Sch. MED. k. 123. fg. RV. 8, 38. 8. मा पुत्रक तदादधाः AIR. Ba. 5, 14. सो ऽब्रवीत्पुत्रान्पुत्रका अग्रेरापुरदर्शम् 6, 33. ÇAT. Ba. 11, 6, 1, 2. PAÑĀT. Ba. 13, 3, 24. अद्यापयामास पितृन् शिशुराङ्गिरसः कविः । पुत्रका इति क्वाच M. 2, 151. SĀV. 3, 87. MBh. 1, 1044. 2072. R. 4, 22, 20. 62, 10. 2, 23, 17. 37, 18. 72, 52. DAÇ. 2, 41. ÇĀK. 106, 8. Baic. P. 3, 12. 5. 9, 4, 2. 16, 5. KATHĪS. 28, 115. 29, 131. Hit. Pr. 23. VER. in LA. 2, 15. PRAB. 89, 13. 103, 19. MĀRK. P. 20, 16. मिथि R. 1, 71, 4. मुनि 62, 20. 25. KATHĪS. 46. 134. ब्राह्मणा 27, 109. बाल Söhnchen, Knäbchen 3, 21. Am Ende eines adj. comp. (f. पुत्रिका): अ sonlos DAÇ. 2, 50. एक MBh. 3, 10484. सूतिका सपुत्रिका PĀR. GAṆ. 1, 16. nom. abstr. एकपुत्रकल und एकपुत्रकता das Besitzen eines einzigen Sohnes MBh. 3, 10484. — b) proparox. Puppe, eine Figur aus Stein, Holz, Lack u. s. w. gāṇa

यावादि zu P. 5, 4, 29. शिला ÇĀṢĪ. zu BRH. ĀA. UP. S. 40. Vgl. कृत्रिम, जल, जय. — c) Schelm, = धूर्त, शठ H. an. 3, 70. MED. — d) ein best. kleines giftiges Thier (zu den मूषिक gezählt) SUÇA. 2, 278, 1. — e) = शरभ H. an. 3, 70. MED. ein fabelhaftes Thier mit acht Beinen WILS.; das Wort bedeutet aber auch Heuschrecke, und ÇABDĀ. erklärt पुत्रक durch पतंगक, welches dieselbe Bed. hat. — f) Haar H. ç. 127 (der Vers ist verdorben). — g) ein best. Baum H. an. MED. — h) N. pr. eines Mannes, dem die Gründung der Stadt Pāṭaliputra zugeschrieben wird, KATHĪS. 3, 21. fgg. — i) N. pr. eines Berges H. an. MED. — 2) f. पुत्रका und पुत्रिका P. 7, 3, 45. VArtt. 11. VOP. 4, 7. ÇABDĀ. im ÇKDĀ. Zu belegen nur die Form पुत्रिका (vgl. jedoch अमोतपुत्रका). a) Tochter H. an. MED. N. 10, 5. KATHĪS. 18, 266. 30, 28. PAÑĀT. 190, 2. MĀRK. P. 77, 20. Insbes. eine solche Tochter, die ein sohnloser Vater insofern an Sohnes Statt annimmt, als er ihren Sohn für sich als Sohn in Anspruch nimmt: अमुत्रो ऽनेन विधिना सुता कुर्वति पुत्रिकाम् । यदपत्यं भवेदस्यो तन्मम स्यात्स्वधाकारम् ॥ M. 9, 127. 128. 134. 135. 140. 3, 11. ताः सर्वाः — पुत्रिकाः स्यापयामास नष्टपुत्रः प्रजापतिः MBh. 1, 2576. ततः पञ्चाशतं कन्याः पुत्रिका अभिसंदधे bestimmte sie zu putrikā, setzte sie zu p. ein 3133. Nir. 3, 5. PRAVARĀH. in Verz. d. B. H. 39, 5. JĀĒN. 2, 128. Baic. P. 4, 1, 2. 9, 22, 31. Vgl. अपुत्रिक, welches denjenigen bezeichnet, der keine पुत्रिका hat. — b) Puppe, Figur aus Holz u. s. w. AK. 2, 10, 29. H. 1014. H. an. MED. HALĀ. 3, 338. Spr. 633. काष्ठमयीः स्वमापायत्नपुत्रिकाः KATHĪS. 29, 18. Vgl. कृत्रिम, दारु. — c) in comp. mit leblosen Dingen zur Bildung von Deminutiven; s. घसि, खड्ग. — d) = यावतूलक H. an. MED. die Wolle auf der Tamariske WILS. — Was bedeutet aber das Wort in der Stelle: पीठेपमयालिहभयतः — लीणपुत्रिकाश्रितः SUÇA. 1, 33, 20?

पुत्रकान्दा (पु + कान्द्) f. N. eines Knollengewächses, das Fruchtbarkeit bewirken soll (लक्ष्मणाकान्द्), RĀĒAN. im ÇKDĀ. — Vgl. पुत्रदा.

पुत्रकर्मन् (पु + कर्) n. eine einem Sohne geltende Cerimonie KAR. 1, 32. MBh. 5, 7458.

पुत्रकाम (पु + काम) adj. Söhne —, Kinder wünschend RV. 10, 183, 1. AV. 11, 1, 1. TBA. 1, 1, 9, 1. TS. 6, 3, 9, 1. अत्रिन्द्रददौर्विय प्रजां पुत्रकामाय 7, 1, 9, 1. ĀÇV. GRH. 4, 7. KĀTJ. ÇA. 4, 1, 22. पुत्रकामोष्ठे f. Darbringung eines Kinder Wünschenden ĀÇV. ÇA. 2, 10. SAṆSK. K. 52, a. पुत्रकामकृष्णपञ्चमीत्रत Verz. d. B. H. 133, a.

पुत्रकाम्य (von पुत्रकाम), काम्यति sich einen Sohn wünschen P. 3, 1, 9. Sch. VOP. 21, 1. ÇĀNTIC. 1, 26.

पुत्रकाम्यौ (vom vorherg.) f. Wunsch nach einem Sohne, nach Kindern P. 3, 3, 102. Sch. यं परिकृस्तमभिरुदितिः पुत्रकाम्या (instr.) AV. 6, 81, 3. R. 1, 13, 36. R. GORĀ. 1, 14, 1. RAĞH. 1, 35.

पुत्रकार्य (पुत्र + कार्) n. = पुत्रकर्मन् MBh. 3, 7404.

पुत्रकृतक (von पुत्र + कृत) adj. an Sohnes —, an Kindes Statt angenommen: मृग ÇĀK. 39.

पुत्रकृत्य (पुत्र + कृ) n. Sohnespflicht ÇĀK. 30, 5.

पुत्रकृत्य (पुत्र + कृत्य) Kindererzeugung: वि सक्रयानि यमुः । पुत्रकृत्ये न जनयः RV. 5, 61, 3. स्वस्ति नः पुत्रकृत्येषु योनिषु 10, 63, 15.

पुत्रघ्न (पुत्र + घ्न) adj. f. ई das Kind tödtend: योनि in welcher die Frucht